

DZIEDZICZENIE USTAWOWE

Materiał przygotowany w ramach edukacji prawnej, zmierzającej do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa przez:

Kancelarię Radcy Prawnego

dr Małgorzaty Maliszewskiej

ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3

02-323 Warszawa

tel. (0-22) 822 30 30; (0-22) 258 62 27

prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

PODSTAWY PRAWNE

- * Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny – Księga czwarta Spadki
- * Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny- Tytuł XXXIV Renta i dożywocie

Materiały źródłowe

- * Kidyba Andrzej (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom IV. Spadki, wyd. IV, 2015
- * Gudowski Jacek (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom VI. Spadki, wyd. II , 2017

MAJĄTEK SPADKODAWCY PO JEGO ŚMIERCI

* Zgodnie z art. 922 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny:

- 1) Prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na inne osoby.
- 2) Wartość majątku ustalana jest na dzień śmierci.

Spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy a spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku.

RODZAJE DZIEDZICZENIA

- * Dziedziczenie odbywać się może:
 - a) na podstawie testamentu (dziedziczenie testamentowe)
 - b) z mocy prawa (dziedziczenie ustawowe).
- * Rodzaj dziedziczenia zależy od tego czy spadkodawca sporządził przed śmiercią testament czy też nie pozostawił testamentu.

CHARAKTERYSTYKA RODZAJÓW DZIEDZICZENIA

- * Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie pozostawił testamentu lub gdy pozostawił testament, ale żadna z osób w nim powołana nie chce lub nie może być spadkobiercą.
- * Dziedziczenie ustawowe co do części spadku następuje, gdy spadkodawca w testamencie rozporządził tylko częścią swojego majątku.
- * Dziedziczenie testamentowe następuje wtedy, gdy spadkodawca pozostawił testament, w którym przewidział rozporządzenia na rzecz spadkobierców.

DZIEDZICZENIE USTAWOWE

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com

ISTOTA DZIEDZICZENIA USTAWOWEGO

- * Z dziedziczeniem ustawowym mamy do czynienia jeżeli spadkodawca nie pozostawił testamentu. Takiego rodzaju dziedziczenie może być także skutkiem pozostawienia testamentu w sytuacji, gdy żadna z osób w nim przewidziana nie chce lub nie może dziedziczyć.
- * Jeżeli spadkodawca nie pozostawi testamentu kolejność osób powołanych do spadku określa Kodeks cywilny.

KOLEJNOŚĆ DZIEDZICZENIA USTAWOWEGO

- * W pierwszej kolejności do spadku powołane są dzieci i małżonek. Małżonek nie może odziedziczyć mniej niż $\frac{1}{4}$ całości spadku. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.
- * Jeżeli spadkodawca nie ma dzieci, do spadku powoływani są małżonek i rodzice spadkodawcy. Rodzice w tym wypadku dziedziczą po $\frac{1}{4}$ całości spadku.
- * W braku dzieci i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych.
- * Jeżeli rodzice nie dożyli otwarcia spadku to ich udział przypada rodzeństwu spadkodawcy, a jeżeli i oni nie dożyli otwarcia spadku to dziedziczą ich dzieci.
- * Jeżeli małżonek nie dożył otwarcia spadku a posiadał dzieci niebędące wspólnymi dziećmi spadkodawcy i małżonka, to do spadku powoływane są te dzieci.
- * Jeżeli brak jest małżonka, krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, spadek przypada Skarbowi Państwa.

WYŁĄCZENIE MAŁŻONKA OD DZIEDZICZENIA

- * Mąż jest wyłączone od dziedziczenia, jeżeli spadkodawca wystąpił o orzeczenie rozwodu lub separacji z jego winy, a żądanie to było uzasadnione.
- * Wyłączenie małżonka od dziedziczenia następuje na mocy orzeczenia sądu. Wyłączenia może żądać każdy z pozostałych spadkobierców ustawowych powołanych do dziedziczenia w zbiegu z małżonkiem; termin do wytoczenia powództwa wynosi sześć miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o otwarciu spadku, nie więcej jednak niż jeden rok od otwarcia spadku.

NIEGODNOŚĆ SPADKOBIERCY

- * Przy dziedziczeniu ustawowym należy mieć na uwadze, że spadkobierca może zostać przez Sąd uznany za niegodnego.
- * Wtedy nie dziedziczy on po spadkodawcy – zostaje wyłączony od dziedziczenia tak jakby nie dożył otwarcia spadku.

ISTOTA NIEGODNOŚCI

- * Spadkobierca może być uznany przez sąd za niegodnego, jeżeli:
 - 1) dopuścił się umyślnie ciężkiego przestępstwa przeciwko spadkodawcy;
 - 2) podstępem lub groźbą nakłonił spadkodawcę do sporządzenia lub odwołania testamentu albo w taki sam sposób przeszkodził mu w dokonaniu jednej z tych czynności;
 - 3) umyślnie ukrył lub zniszczył testament spadkodawcy, podrobił lub przerobił jego testament albo świadomie skorzystał z testamentu przez inną osobę podrobionego lub przerobionego.
- * Uznania spadkobiercy za niegodnego może żądać każdy kto ma w tym interes prawny.
- * Nie można uznać kogoś za niegodnego jeśli spadkodawca przebaczył takiej osobie.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Kancelaria Radcy Prawnego
dr Małgorzaty Maliszewskiej
ul. Szczęśliwicka 27a lok. 3, 02-323 Warszawa
tel/fax (0-22) 822 30 30; tel (0-22) 258 62 27
tel 663 363 662
prawnik@drmaliszewskakancelaria.com